

IZVJEŠTAJ O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI
REGULATORNO TIJELO
PREDLAGAČ

Ministarstvo kulture i medija

NASLOV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o
pozorišnoj djelatnosti

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Primjena važećeg Zakona o pozorišnoj djelatnosti ukazala je na niz nepreciznosti, nedovoljno definisanih instituta i normativnih nedostataka koji otežavaju njegovu dosljednu i ujednačenu primjenu. Posebni izazovi identifikovani su u oblasti definisanja umjetničke autonomije pozorišta, organizacije baletskih i operskih ansambala, nadležnosti upravljačkih i umjetničkih organa, statusa pozorišnih umjetnika i kriterijuma za sticanje zvanja.

Zastarjeli pravni okvir koji zahtjeva modernizaciju u razvoju pozorišne djelatnosti koji nije pratio savremeni razvoj pozorišne umjetnosti, nedovoljno jasne i dosljedne definicije ključnih instituta u zakonu, neprecizne nadležnosti direktora, umjetničkog direktora i pozorišnog savjeta, nedostatak sistemskih rješenja za razvoj baletske i operске djelatnosti, neadekvatno uređen sistem zvanja i valorizacije umjetničkog rada, neusklađenost pojedinih odredbi sa opštim propisima o radu neki su od uzorka navedenih problema.

Posljedice normativnih problema ogledaju se u sljedećem:

- otežano upravljanje pozorištima i nejasno razgraničenje odgovornosti;
- smanjena efikasnost u donošenju umjetničkih i programskih odluka;
- otežano planiranje repertoara i umjetničkih programa;
- smanjen kvalitet upravljanja ljudskim resursima.

Ko je oštećen, na koji način i koliko?

Najveći nedostaci važećih zakonskih rješenja odnose se na rad i razvoj ustanova kulture kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou u oblasti pozorišne djelatnosti kao i na pozorišne umjetnike i stručne saradnike zbog nedovoljno preciznih uslova za sticanje zvanja i statusa, te u krajnjem publike zbog sporijeg i otežanog razvoja pozorišne scene u cjelini.

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo“ opcija)?

Bez izmjena i dopuna ovog zakona, nejasnoće u nadležnostima bi se produbljivale, umjetnički razvoj bio bi spor i neusklađen sa savremenim standardima, neefikasnost u organizaciji pozorišnih sezona bi potrajala, muzičko-scenska grana (balet i opera) ostala bi nedovoljno razvijena, rizik od dugoročne stagnacije sektora bio bi visok.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- ✓ Navedi dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim Zakonom se postiže:

- 1) jačanje profesionalne autonomije i stvaralačke slobode pozorišta;
- 2) preciziranje pojmova i instituta u skladu sa savremenom praksom;
- 3) uvođenje pozorišne kritike kao posebnog instituta;
- 4) stvaranje dodatnih preduslova za razvoj baleta i opere;
- 5) jačanje uloge pozorišnog savjeta i unapređenje umjetničkog planiranja;
- 6) preciziranje nadležnosti direktora i umjetničkog direktora;
- 7) uvođenje dodatnih stručnih i savjetodavnih tijela;
- 8) unapređenje statusa pozorišnih umjetnika i uslova za sticanje dramskih zvanja;
- 9) usklađivanje normi o radnim odnosima sa opštim propisima o radu.

Kroz Nacionalni program razvoja kulture 2023 – 2027, Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2024 – 2027 i Program rada Vlade za 2025. godinu koji je Vlada donijela na 68. sjednici održanoj 13. februara 2025. godine, definisan je cilj 16: Kultura kao način života kojim su formulisani osnovni ciljevi uspostavljanje profesionalnog, umreženog i stabilnog javnog sektora u kulturi, osnaživanje vaninstitucionalnog sektora kulture, sa jasnim, podržavajućim i sveobuhvatnim konkursnim linijama, jačanje međunarodne saradnje, razvoj kulturnih potreba i navika građana i građanki i razvoj publike.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulativnu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ **Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.**

Opcije za rešavanje problema

Opcija 1: Status quo

Zadržavanje postojećeg zakona bez izmjena.

Opcija 2: Neregulativna opcija

Moguće je djelimično unapređenje sektorskih praksi kroz interne akte ustanova, bez izmjene zakona.

Opcija 3: Regulativna opcija (preferirana)

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pozorišnoj djelatnosti je opcija koja omogućava otklanjanje svih identifikovanih problema, uvodi nove standarde rada, obezbjeđuje stabilan i održiv institucionalni razvoj, omogućava dodatni napredak i razvoj pozorišne djelatnosti u Crnoj Gori.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne
- ✓ kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pozitivni uticaji:

- veća profesionalizacija pozorišta;
- jasniji sistem odlučivanja i veća odgovornost;
- dodatni razvoj muzičko-scenske djelatnosti;
- unapređeni uslovi za rad umjetnika;
- uredeniji i transparentniji sistem sticanja dramskih zvanja;
- bolja koordinacija umjetničkih i upravljačkih funkcija.

Negativni uticaji:

- potreba za dodatnim administrativnim angažmanom radi usklađivanja sa novim pravilima;
- kratkoročno usklađivanje opštih akata.

Propis ne stvara troškove građanima niti privredi, s obzirom na to da je usmjeren na razvoj pozorišne djelatnosti koja se odvija unutar već institucionalizovanog sistema djelovanja ustanove kulture. Propisom se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija, niti propis izaziva dodatna administrativna opterećenja i biznis barijere.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- ✓ Obratiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Sprovođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pozorišnoj djelatnosti neće zahtijevati dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

Konsultacije su sprovedene tokom izrade nacrtu i javne rasprave putem ciljanih sastanaka i javnog poziva za konsultovanje zainteresovane javnosti u početnoj fazi pripreme zakona, a u skladu sa Uredbom.

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke za implementaciju propisa:

- otpor promjenama u pojedinim ustanovama;
- potreba usklađivanja internih akata i praksi;
- ograničeni stručni i administrativni kapaciteti ustanova kulture;
- vremenski rok za donošenje podzakonskog akta.

Mjere za ispunjenje ciljeva:

- redovno praćenje sprovođenja odredbi;
- saradnja sa umjetničkim i savjetodavnim tijelima.

Glavni indikatori ispunjenja ciljeva:

- usvojen podzakonski akt u roku;

- funkcionalno razgraničene nadležnosti;
- uvođenje i rad stručnih i umjetničkih tijela;
- povećana efikasnost planiranja repertoara;
- poboljšani uslovi i status pozorišnih umjetnika;
- razvoj baletskih i operских programa.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije biće zadužene javne ustanove kulture u saradnji sa Ministarstvom kulture i medija Crne Gore.

Mjesto i datum:

Cetinje,

10.11.2025. godine

MINISTARKA

Tamara Vujović
dr Tamara Vujović